

Dyslexieprotocol

Dit protocol beschrijft in het kort hoe er binnen het Montessori Lyceum Amsterdam (MLA) wordt omgegaan met leerlingen die dyslexie hebben. Er staat beschreven welke faciliteiten en ondersteuning leerlingen met dyslexie vanuit de school kunnen verwachten. Het dyslexieprotocol wordt jaarlijks door de dyslexiecoördinator van het MLA aangepast aan de actuele stand van zaken.

Dyslexie is als volgt gedefinieerd (Stichting Dyslexie Nederland, 2016): “Dyslexie is een specifieke leerstoornis die zich kenmerkt door een hardnekkig probleem in het aanleren van accuraat en vlot lezen en/of spellen op woordniveau, dat niet het gevolg is van omgevingsfactoren en/of een lichamelijke, neurologische of algemene verstandelijke beperking.”

Waar hebben leerlingen met dyslexie op het MLA recht op?

Voor leerlingen met dyslexie kan het nodig zijn dat ze gebruik maken van hulpmiddelen of faciliteiten om het onderwijs op hun eigen niveau te volgen. De school moet de faciliteiten kunnen onderbouwen met een officiële dyslexieverklaring, afgegeven en ondertekend door een GZ-psycholoog; hoge uitzonderingen daargelaten en altijd in overleg met de rector, schoolleiding en vakdocenten en minimaal zes weken voor een toets/SE/CE aangevraagd. Ouder(s)/verzorger(s) zorgen ervoor dat de verklaring aan het begin van het schooljaar bij de mentor komt. Het is hierbij belangrijk om in acht te nemen dat leerlingen alleen recht hebben op faciliteiten die overeenkomen met hun specifieke dyslexieverklaring. Als leerlingen gebruik willen maken van faciliteiten die niet overeenkomen met de verklaring die voor hen is afgegeven, dan adviseren wij die leerlingen om in gesprek te gaan met een GZ-psycholoog om te onderzoeken of hun dyslexieverklaring mogelijk aangepast of geactualiseerd kan worden, zodat hij beter aansluit bij hun (nieuwe) behoeftes.

Faciliteiten

Op het MLA zijn de volgende faciliteiten beschikbaar voor leerlingen met een officiële dyslexieverklaring:

- Tijdsverlenging bij toetsen. Op het MLA duurt een lesuur 55 minuten. Toetsen zijn afgestemd op 40 minuten. Leerlingen met dyslexie hebben recht op 20 % extra tijd. Deze extra tijd valt dus binnen het lesuur. Als de officiële toets langer duurt, wordt de toets voor dyslectische leerlingen door de docent ingekort – ook met zo’n 20% – zodat extra tijd niet nodig is. Dit betekent dat dyslectische leerlingen op het MLA hun toetsen vrijwel altijd afmaken tijdens het lesuur en niet erna. Mocht een toets toch langer duren dan 40 minuten, dan hebben dyslectische leerlingen ook automatisch recht op 20% extra tijd, met een maximum van 30 minuten.

- Het gebruik van een laptop in de klas, zo nodig ook tijdens toetsen, voor het typen van antwoorden.
- Het gebruik van een laptop met tekst-naar-spraaksoftware.

Het gebruik van een laptop en het inzetten van auditieve ondersteuning tijdens toetsen en examens kan alleen plaatsvinden na toestemming van één van de zorgcoördinatoren. Voor thuisgebruik gelden deze restricties niet. ICT-hulpmiddelen die leerlingen thuis gebruiken, dienen ouder(s)/verzorger(s) zelf aan te schaffen.

Alle dyslectische leerlingen uit de onderbouw krijgen op het MLA een faciliteitenkaart uitgereikt. Het is belangrijk dat leerlingen deze kaart altijd bij zich hebben en desgevraagd aan hun docenten kunnen tonen. Tijdens toetsen kan de kaart zichtbaar op de hoek van de tafel geplaatst worden. Tevens dienen leerlingen een duidelijke 'D' op het antwoordblad van hun toets of examen te noteren.

ClaroRead

Op het MLA wordt gewerkt met de software van ClaroRead voor het verklanken van toetsen en Schriftelijke Examens (SE's).

ClaroRead is een hulpmiddel voor mensen met dyslexie. Het programma leest alle digitale tekst voor. Deze software is beschikbaar op alle laptops die **op school** uitgeleend en gebruikt worden. Uitleg over het werken met ClaroRead op school wordt op verzoek van de leerling gegeven door de medewerkers van de mediatheek.

Als leerlingen een toets willen maken met ClaroRead, dienen zij dit vooraf aan de docent door te geven, zodat de docent er zorg voor kan dragen dat de toets gedigitaliseerd wordt. Daarnaast moet de leerling zelf, voorafgaand aan de toets, een laptop lenen uit de mediatheek, die speciaal bedoeld is om toetsen op te maken. Als het gaat om SE's of CE's gaat, zorgt de school ervoor dat alles klaarstaat en geregeld is voor de leerling.

Als een leerling voor het eerst ClaroRead wil gebruiken bij het maken van SE's of CE's, dient de leerling dit uiterlijk zes weken voorafgaand aan de SE's of CE's aan te vragen bij de zorgcoördinator.

Informatie over het gebruik van ClaroRead thuis, en de kosten die hieraan verbonden zijn, is te vinden op: claroread.nu. Via school kan een licentie met korting aangeschaft worden. Neem hiervoor contact op met de dyslexiecoördinator.

Amis

Voor het verklanken van de Centrale Examens (CE's) gebruikt het MLA de Daisy-software *Amis*. Examenleerlingen krijgen ruim voor de examens de mogelijkheid om met dit programma te oefenen en het programma is zeer gebruiksvriendelijk. Zij worden hier tijdig over geïnformeerd.

Begeleiding vanuit het intern ondersteuningsteam

De (mate van) problematiek kan verschillen per leerling met dyslexie en daarmee ook de behoefte aan extra faciliteiten en ondersteuning. Bij aanvang van ieder nieuw schooljaar zal de dyslexiecoördinator samen met de zorgcoördinator in de onderbouw een informatiebijeenkomst plannen om leerlingen met dyslexie te informeren over de mogelijkheden voor ondersteuning en faciliteiten. Deze bijeenkomsten zijn uitsluitend bedoeld voor leerlingen (met een officiële dyslexieverklaring).

Aan het begin van het schooljaar ontvangen de leerlingen met dyslexie uit de bovenbouw een brief met daarin alle informatie over de faciliteiten. Bij dringende vragen kan contact opgenomen worden met de mentor, dyslexiecoördinator en/of zorgcoördinator.

De dyslexiecoördinator valt onder de verantwoordelijkheid van de zorgcoördinatoren en rapporteert aan de zorgcoördinatoren.

Binnen het MLA wordt er geen standaard begeleiding aan dyslectische leerlingen geboden. Indien de leerling tegen specifieke problemen aanloopt, is het aan de leerling zelf, de ouder(s)/verzorger(s) en de mentor om dit te signaleren en samen met de dyslexiecoördinator passende ondersteuning te bedenken en voor te stellen. Als een leerling ondersteuning wil in de vorm van remedial teaching, dan dient dit extern te worden gezocht.

Verantwoordelijkheid ouder(s)/verzorger(s)

Het is de verantwoordelijkheid van de ouder(s)/verzorger(s) om voor de school relevante informatie met betrekking tot de leerling te delen, documentatie zoals een dyslexieverklaring aan te leveren, een signaal af te geven en een specifieke hulpvraag te formuleren wanneer een leerling met dyslexie meer ondersteuning nodig heeft. Het eerste aanspreekpunt voor de ouder(s)/verzorger(s) van een leerling met dyslexie is de mentor van de leerling.

Bestellen van audiobestanden van studieboeken bij Dedicon

Wanneer een dyslectische leerling de (gratis) LEX-app wenst te gebruiken voor een aantal vakken kunnen de audiobestanden van desbetreffende lesboeken op kosten van de school besteld worden bij Dedicon. Een voorwaarde is dat de school in het bezit is van een geldige dyslexieverklaring van de leerling. Via de mentor kunnen de ISB-nummers doorgegeven worden van de gewenste tekstboeken. De school is afhankelijk van het aanbod van Dedicon.

Aanpassingen onderwijsprogramma

In sommige gevallen is het nodig om onderdelen van het onderwijsprogramma aan te passen. De directie van de school neemt hiertoe het besluit, meldt dit waar nodig aan de inspectie en zorgt voor een onderbouwde verantwoording. De directie doet dit binnen de kaders van wet- en regelgeving. Vakdocenten hebben hierin een adviserende rol. Actuele informatie over wet- en regelgeving rond dyslexie is te vinden op www.dyslexiecentraal.nl.

Eindexamenregeling voor dyslectische leerlingen

Voor actuele en volledige informatie over de examenregelingen voor dyslectische leerlingen in de bovenbouw verwijzen we naar: www.examenblad.nl. Met vragen kunnen leerlingen en ouder(s)/verzorger(s) terecht bij de mentor, de dyslexiecoördinator en/of de zorgcoördinator.

Meer informatie en nuttige links:

Online platform met handige informatie en materialen over dyslexie: www.dyslexiecentraal.nl

Informatie over regelingen en voorzieningen bij dyslexie: www.steunpuntdyslexie.nl

Informatie over de examenregelingen: www.examenblad.nl

Informatie over centrale toetsing en examens: www.hetcvte.nl

Informatie over soorten compenserende hulpmiddelen bij dyslexie: www.dyslexiehulpmiddelen.com

Informatie over boeken voor de LEX-app: www.dedicon.nl

Informatie over audiolezen: www.audiolezen.nl

Informatie over beschikbare luisterboeken: www.passendlezen.nl/voorjelijst

Vereniging voor ouders van kinderen met o.a. dyslexie: www.balansdigitaal.nl

Website van de Landelijke Beroepsvereniging Remedial Teachers: www.lbrt.nl

Wetenschappelijke kennis over dyslexie voor professionals: www.stichtingdyslexienederland.nl

Meer handige links zijn te vinden op: www.kennisnet.nl